

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иван Годоров Тодоров

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „професор“

в Софийския университет „Св. Климент Охридски“

по: област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.6. Право (Финансово и данъчно право)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 96 от 17.11.2023г., като кандидат участва доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов от Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № РД-38-630 от 29.11.2023г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в СУ по област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Финансово и данъчно право), обявен за нуждите на Юридическия факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат**:

доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов, от Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Представеният от доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ, и включва следните документи:

- Автобиография
- Диплома за висше образование и приложението към нея – в оригинал за сверяване и по 1 копие от тях.
- Диплома за образователна и научна степен „доктор” – в оригинал за сверяване и 1 копие.
- Документ за научно звание или академична длъжност – в оригинал за сверяване и 1 копие.
- Удостоверение за трудов стаж по специалността.
- Документи, доказващи изпълнението на изискванията по чл. 115, ал. 1, т. 2
- Медицинско свидетелство, удостоверяващо психичното и физическото здраве – оригинал.
- Свидетелство за съдимост, удостоверяващо липсата на наложено наказание „лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност” – оригинал.
- Списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати:
  - а/ списък на всички публикации.
  - б/ списък на публикациите, представени за участие в конкурса.
- Списък на публикации, конференции, проекти и научни ръководства, генериран от системата „Авторите“, в случаите когато кандидатът вече заема академична длъжност в СУ „Св. Климент Охридски“.
- Справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“, към която се прилагат необходимите доказателства и декларация по образец (в случаите на чл. 115, ал. 1, т. 5 а) и б)).
- Справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации.
- Справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.

- Справка за показателите по чл. 122, ал. 2 с подходящи доказателства (с опис и приложения)

- Научни трудове, представени за участие в конкурса, структурирани и номерирани според списъка

- Резюмета на рецензираните публикации на български и на един от езиците, които традиционно се ползват в съответната научна област (в един документ).

- Копие от обявата в Държавен вестник.

Кандидатът **доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов** е приложил за рецензиране 1 монография, 2 студии, 8 статии и 3 учебни помагала.

2. Кратки биографични данни на кандидата.

Кандидатът **доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов** завършва специалност „Право“ към Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1997г. През 1999 г. става асистент по Финансово и Данъчно право в СУ “Св. Климент Охридски”, Юридически факултет, катедра „Административноправни науки”. През 2002 г. става старши асистент, а през 2008 – главен асистент. През 2008 придобива научна и образователна степен **Доктор по право** с дисертационен труд на тема „Митническо задължение”. От 2014 г. до момента е **Доцент по Финансово и Данъчно право** в СУ “Св. Климент Охридски”, Юридически факултет, катедра “Административноправни науки”. Член на редакционната колегия на списание „Съвременно право“.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Както се вижда от приложените документи в процедурата по конкурса Кандидатът е изминал цялата стълбица на преподавателската дейност на ЮФ на СУ. Приложените ценни учебни помагала показват неговата ангажираност към преподавателската работа.

Оценката ми е, че кандидатът е правил задълбочени изследвания по най-значимите и актуални въпроси на данъчното и митническото право.

Монографията на доц. Атанас Симеонов „Издаване на решения по прилагане на митническото законодателство на Европейския съюз“, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София 2023 г., представя първото и изключително сериозно изследване в България на новата митническа уредба, въведена с Митническия кодекс на съюза и е с впечатляващ обем от 501 стр. Нормативната уредба е изменяна неколнократно с регламенти. Съществено значение има и Регламент 2021/414, който определя техническите договорености за разработване, поддържане и използване на електронни митнически системи в ЕС. Авторът прави мащабно изследване като съпоставя националните правни системи с изискваните от ЕС. Съществен научен принос представлява установяването на проблемите на националната митническа правна уредба и правната уредба на ЕС. Значим е и приносът на отлично аргументираните предложения за усъвършенстване на правната уредба с цел взаимодействие на националните информационни системи с въведените от ЕС системи. В частност бих отбелязал констатираната прекомерно голяма административна сложност на процедурите и липсата на ефективно действаща единна информационна система на ЕС. Това довежда до големи забавяния в комуникацията между митническите администрации в отделните държави. Авторът прави извода, че и в настоящия момент е много трудно проследяването на движението на стоките от митническия орган, пред който са представени, до получаващия митнически орган. Твърде големи са и бюрократичните пречки пред търговците, което води до неблагоприятни икономически последици.

Авторът установява един съществен проблем – че производството по издаване на индивидуални административни актове в МКС не се е съобразило в необходимата степен с националните законодателства. Предлагат се механизми за преодоляването на проблема.

Един от съществените научни приноси на автора е обосноваването на предложението за изграждане на обща митническа администрация на ЕС. По начало определянето на митата е от компетентността на ЕС, който е и митнически съюз. Единното определяне на мита, които освен това са един от съществените прихо-

доизточници на ЕС, предполага не само единна нормативна уредба и в частност единни процедури, единна информационна система, но и единна администрация. Това качествено ще подобри взаимодействието между отделните ѝ звена.

Детайлният правен анализ в монографията показва и липсата на определения за важни понятия. Като напр. определение на понятието „стока“. Авторът прави предложение за определение.

Съществен принос на автора са изводите му, че е недопустимо да се изисква от заявителя при издаване на обвързваща информация да посочи правното основание за определяне на произхода. Правилно се посочва дейността на митниците е правно регламентирана дейност на държавни органи. И държавните органи следва да направят съответните правни изводи, за да издадат съответния акт или да извършат съответните правни действия. Заявителят трябва да даде фактите, а не да прави правните изводи. Възлагането на несвойствени задължения на заявителя създава неприсъща административна тежест на страните в производството пред митническия орган. Намалването на административната тежест е и изрично поставена като цел в програмата „Митници 2020“.

За съжаление до този момент не е постигнат синхрон в работата на митническите администрации на ЕС, което в крайна сметка се посочва в програмата на ЕК „Митници 2020“. Анализираният недостатък в нормативната уредба и предложенията за промяна в нея са съществен принос към изграждането на цялостна единна и много по-ефективна администрация и въобще система за събиране на митните сборове в ЕС.

Авторът предлага многобройни и детайлно обосновани предложения за промяна в нормативната уредба, което представлява значим научен принос.

Авторът много точно е уловил съществен недостатък на националната митническа уредба в ЗМ. Когато този закон препраща към ДОПК и АПК се проявява липсата на синхронизация между трите нормативни акта.

Впечатляващ е броят на представените от Кандидата студии, статии и учебни пособия. Ще се спра на съществените научни приноси в някои от тях.

В студията „Решения, отнасящи се до обвързваща информация, издавани по реда на Митническия кодекс на Съюза“, издателство на Нов български университет (НБУ), Law Journal of New Bulgarian University (Юридическо списание на НБУ), брой: 1, 2023 г., се прави детайлен анализ на проблемите на митническата администрация в държавите-членки от ЕС. Установяват се редица противоречия при прилагане на митническо законодателство. Авторът прави предложения за преодоляването им.

В статията „Отмяна и изменение на благоприятни решения по реда на Митническия кодекс на Съюза“, списание „Норма“, брой: 4, 2023, стр. 1-13, Издателство „Сиела“, ISSN 1314-5118, за първи път в България се изследват важни въпроси от прилагането на МКС. Авторът установява редица проблеми в производството по издаване на индивидуални административни актове и предлага промени в практиката и в нормативната уредба.

В статията „Митнически нарушения и наказания в законодателната рамка на Европейския съюз“, 50 ГОДИНИ ЗАКОН ЗА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ - ИСТОРИЯ, ТРАДИЦИИ, БЪДЕЩЕ, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2020, с. 74-83, ISBN:978-954-07-4975, се обосновава необходимостта от унификация на административнонаказателните разпоредби в ЕС, за да не се допуска неравнопоставеност на митническите оператори.

Учебните пособия запълват съществена празнота при обучението по данъчно и митническо право и даже биха имали съществено практическо значение и за работата на митническите и данъчните органи с оглед на подготовка и създаване на единна практика.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Формулираните приноси и получени резултати са определено лична заслуга на кандидата.

5. Критични забележки и препоръки

Не намирам съществени недостатъци или непълноти в представените за рецензиране научни трудове.

Може би авторът би могъл да помисли дали следва националните митнически органи да прилагат АПК по неуредените от МКС въпроси, изхождайки от разпоредбата на чл. 2, ал. 1 АПК, която предвижда кодексът да се прилага за административните производства пред всички органи на Република България, доколкото със закон не е установено друго. Авторът изтъква, че в МКС няма препращане към националното административно производство в държавите членки. Такова препращане не се съдържа и в българския ЗМ. Ето защо, според автора АПК не намира приложение в производството по издаване на решения от българските митнически органи, защото със закон, в случая МКС, е установено друго различно производство, което по смисъла на чл. 2, ал. 1, предл. последно АПК представлява установено със закон друго производство, което изключва възможността българските митнически органи да прилагат АПК при издаването на решения.

Чл.2, ал.1 АПК предвижда *„Кодексът се прилага за административните производства пред всички органи на Република България, доколкото със закон не е установено друго.“* Тоест предвижда се със специален закон да е установено АПК да не се прилага изцяло или частично, а не че е установено със закон друго производство. Това, че има уредено в специален закон или в МКС специално производство не означава, че АПК изцяло или частично не се прилага за неуредените случаи. Смесът на общият закон за административното производство, какъвто е АПК, е да се прилага за всички неуредени случаи в специалните закони. А и МКС и ЗМ са специални закони.

Авторът евентуално би могъл да помисли и върху въпроса дали след като чл. 44, параграф 4 МКС предвижда, че процедурата по обжалване на взетите решения трябва да е насочена към *„бързо потвърждение или поправка на решенията, взети от митническите органи“*, това представлява забрана при обжалване по АПК съдът да отменя актовете на митническите органи, защото при това обжалване

може да ги отмени. Макар административните съдилища, когато отменят решенията, винаги да ги връщат на административните органи за произнасяне, всъщност съгласно чл.173, ал.2 АПК по начало съдът е длъжен да реши въпроса по същество извън случаите на оперативна самостоятелност и нищожност на акта поради некомпетентност. А при съдебен контрол незаконосъобразният акт следва изцяло или частично да бъде отменен, защото не може да се запази незаконосъобразна част на акта. В крайна сметка съдът ще трябва да постанови акта вместо административния орган. Дали това няма да означава, че актът е поправен като е станал законосъобразен? Целта на чл. 44, пар.4 МКС очевидно цели бързина. А бързината не се постига с отмяна и ново административно производство и акт, който отново подлежи на обжалване. Просто съдът следва да изпълни задължението си и да постанови решение по същество. Съдът на ЕС в своята трайна практика приема, че всички административни актове подлежат на съдебен контрол, освен ако не касаят националната сигурност. Поради това би било трудно да се приеме, че акт на европейското право би предвидил даден акт да не подлежи на съдебен контрол.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от кандидата отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на останалите относими нормативни изисквания.

Давам много висока оценка за представените научни трудове. Има многобройни и съществени научни и научноприложни приноси. Оценявам високо и преподавателската дейност на кандидата.

Категорично подкрепям кандидата доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов за заемането на академичната длъжност „професор“.

Препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет на Софийския Университет Св. „Климент Охридски“ да избере доц. д-р Атанас Огнянов Симеонов за заемане на академич-

ната длъжност „професор“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по:
област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки професио-
нално направление 3.6. Право (Финансово и данъчно право).

12.03.2024 г.

Рецензент: .....

(подпис)

(Проф. д-р Иван Тодоров)